

Müellif: Ömer Nasuhi Bilmen

Dergi: Hilal - Cilt II Sayı 21

Tarih: Kasım 1961

Allahü Teala hazretleri, kendilerini amellerinin daha güzeli ile mükâfata erdirdin, amellerinin kusurlarını gidersin, kendilerine amellerinin en güzel mükâfatını ihsan buyursun.

Allahü Teala hazretleri, kendilerini amellerinin daha güzeli ile mükâfata erdirdin, amellerinin kusurlarını gidersin, kendilerine amellerinin en güzel mükâfatını ihsan buyursun.

Allahü Teala hazretleri, kendilerini amellerinin daha güzeli ile mükâfata erdirdin, amellerinin kusurlarını gidersin, kendilerine amellerinin en güzel mükâfatını ihsan buyursun.

ve onlara fazlû kereminden ziyadesini de versin, amellerini kat kat iyilikle karşılansın, kendilerine hatr-ü hayâle gelmedik nimetler ihsan buyursun. Onun lutfü atıfetine nihayet mi vardır?

Allahü Teala hazretleri, kendilerini amellerinin daha güzeli ile mükâfata erdirdin, amellerinin kusurlarını gidersin, kendilerine amellerinin en güzel mükâfatını ihsan buyursun.

ve Allahu Azimüşşan, dilediği kuluna hesapsız olarak maddi, manevi rızıklar, atıyyeler ihsan buyurur. Onun lütuf ve keremi her türlü tasavvurların fevkındadır, hesapsızdır, bînihâyedir.

Binaenaleyh kulların vazifeleri, nur-i ilahi sayesinde hareket sahasını aydınlatarak saadet yollarını takip etmektir, Kerim ve Rahim olan Hak Teala hazretlerinden afvlar, lütuflar niyaz ederek o mukaddes, kadim mâbudun mecd-ü azameti bargâhine işlerini, bütün varlıklarını tafviz eylemektir. Bundan başka çare yoktur! "Ve ufevvizu emr ilallah, İnnellahe basîrun bil ibad"

Bu ayet-i kerime hakkında bâzı tevcihat:

Müfessirin-i kiramdan bazılarına göre :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ نَزْم-1 KERİMİNDEKİ NURDAN MURAD, YA KUR'AN-1 MÜBİNDİR VEYA DİN-İ CELİL-İ İSLÂMDIR VEYA RESUL-İ EKREM EFENDİMİZDİR. YAHUT MÜMİNLERİN KALBLERİNDE LEMEAN EDİP DURAN BİR İMAN VE HİDAYET, BİR İBADET VE TAAT NURUDUR.

1- Bir kere şüphe yok ki, Kur'anı nübin, bir ilahi nurdur.

Nitekim:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (Sizlere bir apaçık nur indirdik) âyeti kerimesi de bunu natıktır. Mushafları tezyin, kalbleri tenvir eden Kur'an-ı Kerim, Hak Teala'nın vahyine müstenit, kelimullah olmakla pek kudsî, pek mübarek bir varlığı haizdir. Bu kitab-ı hakimin ayetleri öyle Şark ve Garbın eseri değildir. Zaman ve mekandan münezze olan Allahu Azimüşşânın kelimasıdır. Bu âyetlerin hükümleri yalnız Şarka veya yalnız Garba değil, bütün beşeriyyete müteveccihdir. Bu semavi kitabın ihtiva ettiği hakikatler, hikmetler, şerh ve tefsir edilmese bile gözler önünde olanca vuzuhu ile olanca nuraniyeti ile münceli olup duracak bir vaziyettedir. Bu bir nurlar, feyzler, mucizeler mecmuasıdır. Artık böyle kudsi, mübarek bir kitabı ilahiye nailiyet, şüphesiz bir hidayet eseridir.

2- Din-i İslama gelince bu da muhakkak ki, bir nur-i ilâhidir. Nitekim: «O öyle bir Allaktır ki, size rahmet eder, melekleri de hakkınızda mağfiret diler, tâ ki sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarsın, yani sizleri küfür ve masiyet zulmetlerinden kurtararak iman ve taat nuruna, İslamiyetin fuyuzatına ebediyyen mazhar buyursun. O kerim mabud, müminlere çok merhametlidir» mealinde olan :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (Sizlere bir apaçık nur indirdik) âyeti kerimesi de bunu natıktır. Mushafları tezyin, kalbleri tenvir eden Kur'an-ı Kerim, Hak Teala'nın vahyine müstenit, kelimullah olmakla pek kudsî, pek mübarek bir varlığı haizdir. Bu kitab-ı hakimin ayetleri öyle Şark ve Garbın eseri değildir. Zaman ve mekandan münezze olan Allahu Azimüşşânın kelimasıdır. Bu âyetlerin hükümleri yalnız Şarka veya yalnız Garba değil, bütün beşeriyyete müteveccihdir. Bu semavi kitabın ihtiva ettiği hakikatler, hikmetler, şerh ve tefsir edilmese bile gözler önünde olanca vuzuhu ile olanca nuraniyeti ile münceli olup duracak bir vaziyettedir. Bu bir nurlar, feyzler, mucizeler mecmuasıdır. Artık böyle kudsi, mübarek bir kitabı ilahiye nailiyet, şüphesiz bir hidayet eseridir.

Evet... Dini İslam bir nurdur. Onun semavi varlığı Ceziretü'l-Arabdan parlamağa başlayup az bir zaman içinde yeryüzünün bir çok parçalarını tenvire muvaffak olmuştur. Bu mukaddes dinin vâzı'ı Allahu Teala'dır. Mübelliği de Hatemül Enbiyâ efendimizdir. Bu, fitrî ve umumî bir dindir, bunun kitabeleri yalnız şarka, yalnız garba ait olmayup bütün beşeriyyet âlemine müteveccihdir. Bu mübarek dinin ulvi mahiyeti o kadar ruşen, o kadar vazih, o kadar hikmeti karindir ki, bunu ispat için delile bile hacet yoktur. Bu, bir nurlar kaynağıdır, bütün esasları, bütün hükümleri birer nurdur, birer hidayet meşalesidir. Artık böyle yüksek, hakiki

bir dine nail olmak ne büyük bir hidayet eseridir, ne muazzam bir inayet-i ilahiye neticesidir... Bunu düşünmeli...

3- “فَمَنْ يُؤْمَرْ بِالْعَمَلِ فَلْيَعْصِ الْأَمْرَ بِالْإِسْقَاتِ” nazm-ı kerimindeki nurdan murad, Nebiy-yi Ekrem (S.A.) efendimiz olduğuna nazaran (Mişkât) o Rasul-i Zîşân’ın nezih, latif sadrı şerifinden kinayedir. (Zücace) den murad, anın münevver ve mutahhar kalbidir. (Misbah) tan murad haiz oldukları nübüvvet ve risalettir. İbrahim aleyhisselama müntehi olmaktadır. (Yekâdü zeytüha yüdû) kavlı kerîminden murad, Resul-i Ekrem’in nübüvvet ve risaletinin kemaliyle zahir, bedihi olmasıdır ki, bilfarz kendisi bir nebiiyi zîşân olduğunu söylemese bile bütün evsaf ve etvarı, bütün fitrî mehasin ve kemalatı kendisinin bir peygamberi âlişan olduğunu âleme karşı göstermeğe kifayet eder.

فَمَنْ يُؤْمَرْ بِالْعَمَلِ فَلْيَعْصِ الْأَمْرَ بِالْإِسْقَاتِ nazmı mübini de Rasulullah’ın ibadetlerinden batıya yüz çeviren Yahudilerden ve doğuya yüz döndüren Nasranilerden müteberri olup hanif, müslim, Kâbetullaha müteveccih, yüksek bir istivayı haiz olduğuna işarettir.

(Yukadü min şeceretin mübareketin) kavli kerimindeki mübarek seçereden murad, İbrahim aleyhisselamdır ki, Fahr-i Alem efendimiz, o Nebiy-yi Zîşân’ın neslinden zuhur ederek beşeriyet âlemini nurlar içinde bırakmıştır.

(Nurun alâ nur) dan murad da Resul-i Ekrem’in zâtındaki nübüvvet ve asalet nuru şerafet nurlarından ibarettir ki, bunlar birbirine munzam bulunmuş, Hatem-ül Enbiyâ efendimiz, bütün bu muzaaf nurlara mazhariyetle temayüz etmiştir.

فَمَنْ يُؤْمَرْ بِالْعَمَلِ فَلْيَعْصِ الْأَمْرَ بِالْإِسْقَاتِ

“Peder nur ü püser nurist meşhur

ez inca fehm kün nuru alâ nur”

فَمَنْ يُؤْمَرْ بِالْعَمَلِ فَلْيَعْصِ الْأَمْرَ بِالْإِسْقَاتِ nazmı celilinden

murad da Hak taâlanın dilediği herhangi bir mesud kulunu Rasul-i Ekrem’in yoluna sevk edip onun nur-i nübüvvetinden müstefid ve onun mukaddes dinine, şeriatına tebaiyyetle fevz-ü necata nail buyurmasıdır. Nitekim diğer bir ayet-i kerimede Rasul-i Ekrem efendimize

(Sirâc-ı münir) denilmiştir ki parlak, etrafı aydınlandıran çırağ mânasındadır.

(Meseli Nurihi) nazmı mübinindeki nurdan murad, mü'minlerin kalbindeki iman ve hidayet, ibadet ve tâat nuru olduğuna nazaran da (Mişkât) tan murad, herhangi bir mü'minin temiz nefsidir. (Zücade) den murad, saf sinesidir. (Misbah) dan murad kalbinde parlayan iman ve Kur'andan ibarettir. (Şecere-i Mübareke) den murad, yalnız Allahu Teala'ya olan ihlastır. La Şarkiyyetin ve la Garbiyyetin den murad, mü'minin bir takım hâdiselerin tulû ve gurubundan müteessir olmayıp kendi istikametini, kendi diyanetini, kendi letafet ve nedâretini korumaya muvaffak olmasıdır. Bir halde ki merzuk olunca şükreder, mübtela olunca sabreder, hükmedince adalete riayet eder, söyleyince de doğru söyler.

██████████ ████████████ ██████████ nazmı keriminden murad da müminin halet-i kalbiyesini beyandır ki, kendisine telkin edilmese bile hak ve hakikatı bilip anlayacak bir kabiliyette olur, haiz olduğu selim bir fitratla birçok mesail meâliyi idrake müsait, keşfe muvaffak bulunur. Nitekim bir Hadis-i Şerifte: “İttekû Firasetel Mü'mini Feinnehu Yenzuru Binûrillâh” buyurmuştur. (Nurun alânur) kavli celilinden murad da mü'minin nurlar içinde yüzmesidir. Şöyle ki: Kâmil bir müminin sözü nurdur, işi nurdur, gireceği yer nurdur, çıkacağı yer nurdur. Kıyamet gününde gideceği yer de nurdur. Böyle bir mü'minin kalbi nurlar merkezidir, bir hidayet menbaıdır, her dini eseri, her ilâhi hükmü görüp işittikçe kalbindeki iman ve hidayet nurları artar durur.

████ █████ █████ ███ █████ ███████ █████

İşte bütün bu nurlara nailiyet, bir hidayeti ilahiye eseridir. Ne mutlu bu nurlara mazhar olanlara...

«Ayettunnur ile gark oldu gönüller nura

Döndü iman dolu her sine mukaddes Tura»

Bu âyât-ı celileden alınacak ders hülâsâsı : Allahu Teala hazretlerinin nurundan murad, gerek bizzat nur-ı ehaddiyyeti olsun, gerek Kur'an-ı Mübin olsun, gerek Rasul-i Ekrem efendimiz ile müminlerin kalblerindeki iman ve islam nuru olsun, bundan şu hakikat tecelli etmektedir ki, bütün mükevvenatın hakiki hayatı, bu nur ile kaimdir. Bu bir ilâhî, kudsi nurdur. Öyle ilâhi bir nur ki bütün insanlık alemleri için yegâne bir hidayet ve saadet

meşalesidir. İnsanlar için yaşamak, doğru yolu görüp takip etmek, maddi ve manevi sahalarda muvaffakiyete ermek için en birinci, en zaruri olan rehber, bu ilâhi nurdan başka değildir.

Bu ilahi nurun parlaklığını, kutsallığını tasvir için âciz, fânî lisanlar kalemler kifayet edemez. Bu lâhutî nurun ulviyyeti, muciz beyan olan Kur'an-ı Kerimin lisanından temsil suretiyle şöyle anlaşılmaktadır:

Binlerce ehli imanın bütün gün secdegâhı olan bir nice ricâlullahın tesbihleriyle, tehlilleriyle tezeyyün eden muazzam mabedlerinden herhangi birindeki bir mişkât içinde konulmuş latif bir misbah, parlak bir çirağ düşünölsün ki, billür bir kandil, parıldayan bir yıldız gibi saf bir fanus içinde parlayup etrafı aydınlatıyor. Şarka, Garba mensub olmayan fevkalade bir zeytin ağacından hasıl olan yağı muttasil parlamaya müheyya, etrafa ziyalar neşretmesi için ateşe temas ihtiyacından müberrâ, bizzat tenevvüre müstaid, kat kat nur aydınlığına nihayet yok.

İşte ilahi, manevi nurun mahsus, harici bir timsalı. Artık insan böyle bir nura can atmaz mı? Böyle kudsi bir nurdan bihakkın müstefid olmak istemez mi? Bu mübarek nura nailiyyet için Allahü Tealaya ilticadan başka çare yok. Çünkü Allahü Azimuşşan bu mukaddes nura yalnız dilediği mesud kullarını kavuşturur, muvaffak eder. Onun nurdan mahrum ettiği kimseler için artık nur bulunamaz

□□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□□□□ □□□□

O Hakim-i mutlakın delâlete düşüreceği kimseler için artık bir hâdi mevcut olamaz.

□□□□□ □□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□

O halde insan, daima Hakka yönelmeli, daima kerim ve hakim olan mabuduna yalvarmalı, daima fitrat-ı asliyyesini muhafazaya çalışıp uhdesine düşen vazifeleri ifaya gayret eylemeli ve bu hususta muvaffakiyete nailiyyet için mukaddes halkının inayet ve sıyanetine sığınmalıdır ki, dünyada da, ahirette de hidayet ve necatına vesile olan bu ilâhi nura nail olabilsin. “Ya Rabbi, ya ilâhi.. bizleri bu ebedi kudsi nuruna mazhar olan mümtaz kullarının zümresine idhâl buyur.”

Âmin.

Nur Lafzının Geçtiđi Ayetlerin Tefsiri III

Ömer Nasuhi Bilmen